

Suomi tarvitsee osaajia ulkomailta

Sodan jälkeen syntyneet suuret ikäluokat tulevat eläkeikään lähivuosina. On arvioitu, että vuoteen 2011 mennessä eläkkeelle siirtyisi noin 700 000 suomalaista, ja taloudellisen kasvun luoma lisätarve olisi 400 000 uutta työntekijää. Yli miljoonan työntekijän tarvetta eivät koulutuksesta työelämään siirtyvät pienet ikäluokat kykene täyttämään.

Koko läntisessä Euroopassa syntyvyys on laskeutunut ja väestö ikääntynyt. Erityisesti EU-maissa tarvitaan maahanmuuttajia, jotta talouden toimintaedellytykset ja kilpailukyky säilyisivät sekä kehittyisivät, ja jotta harmaantuva väestö saisi tarvitsemiaan palveluja. Ministeri Max Jakobsonin mukaan paradoksi on siinä, että Eurooppa tarvitsee siirtolaisia, mutta eurooppalaiset eivät heitä halua. Samaan aikaan kun EU-maissa tiukennetaan turvapaikan myöntämisperusteita kehitetään ns. aktiivista maahanmuuttopolitiikkaa.

Suomen maahanmuuttokysymysten osalta merkittävä puheenvuoro on vuonna 1999 käynnistynyt ja vuoden 2001 alussa julkistettu Suomen itsenäisyyden juhlarahasto Sitran tutkimus ”Aukeavat ovet”. Tutkimuksessa tarkastellaan muuttoliikkeisiin ja monikulttuurisuuteen liittyviä aiheita elinkeinoelämän kehityksen valossa. Väestön ikääntymisen, EU:n laajeneminen ja globaali talous tuovat kansainväliset muuttoliikkeet tarkastelun kohteeksi uudella tavalla. Tutkimus tuo sosiaalisten ongelmien sävyttämään keskusteluun väestöpoliittisia, taloudellisia ja työvoimapolitiittisia sekä kulttuuriin laajasti liittyviä näkökulmia. Kuten Sitran tutkimuksessa korostetaan, suomalaisen osaamisen vahvistaminen ja ikääntyvän työvoiman korvaaminen ulkomaisen työvoiman avulla on monimutkainen prosessi, joka vaatii yhteiskunnallisten ilmiöiden ymmärtämistä, pitkäjänteistä suunnittelua ja päätöksentekoa eri tasoilla.

Toinen vuonna 2000 käynnistynyt hanke on itäisen Suomen viiden maakunnan liiton aloittama projekti ”Itä-Suomen aktiivisen maahanmuuttopolitiikan mahdollisuudet vuosina 2000–2020”. Lähtökohtana on se, että Itä-Suomen väestö vähenee noin 7 000 henkeä vuodessa. Alueen väestön ikärakenne on vinoutunut ja rakenteellisen työttömyyden ohella on monilla aloilla työvoiman tarvetta. Myös Itä-Suomessa on informaatio-, bio- ja muilla tulevaisuuden kasvualoilla osaajapulaa. Projektin tavoitteena on luoda tietopohjaa Itä-Suomen maahanmuuttopolitiikalle vuoteen 2020 saakka.

Ilahduttavaa on myös se, että Ulkomaalaisvirastossa on käynnistymässä aktiivista maahanmuuttopolitiikkaa käsittelevä tutkimus, jossa vertailukohteina olisi kolmen muun maan maahanmuuttopolitiikka ja niiden mahdollinen soveltuvuus Suomeen. Tämä alue vaatii laajaa kansallista ja kansainvälistä tutkimusta. Aktiivisen maahanmuuttopolitiikan tulee olla tutkimuksiin perustuvaa, pitkäjänteistä ja laadukasta. Näin Suomi voisi kehittää järkevästi maahanmuuttopolitiikkaansa ja välttää muualla tehtyjä virheitä. Kilpailu osaavista ihmisistä on globaalista, sillä monet muutkin maat ovat työvoiman vähenemisen haasteiden edessä. Meidän on myös muistettava, että emme ota vastaan vain työvoimaa, vaan monista kulttuureista tulevia ihmisiä ja perheitä, joita meidän tulee kohdella tasavertaisina ihmisinä ja lähimmäisinä. Tässä on haastetta koko suomalaiselle yhteiskunnalle. On tärkeää luoda sellainen maahanmuuttopolitiikka, jonka kansalaiset voivat hyväksyä.

Vastaavasti nuorilla ja hyvin koulutetuilla suomalaisilla on aikaisempaa paremmat mahdollisuudet ulkomailta työskentelyyn. Samalla he saavat arvokkaan tilaisuuden tutustua vieraisiin maihin ja uusiin kulttuureihin.

Olavi Koivukangas

Finland needs experts from abroad

The baby boom generation born after the war shall reach retirement age in the next few years. It has been estimated that by year 2011 about 700,000 Finns will retire and the additional demand created by the economic growth will be 400,000 employees. The small age groups finishing their education and moving on to working life cannot satisfy the demand of over a million employees.

The birth rate has fallen and the population aged in the whole Western Europe. Especially the EU countries need immigrants to preserve and develop the requirements for economic activity and competitive power and to provide the needed services for their greying population. According to Minister Max Jakobson the paradox is that Europe needs migrants, but the Europeans do not want them. At the same time as the EU countries are tightening the grounds for granting asylum, a so-called active immigration policy is being drawn.

A significant statement concerning Finnish immigration issues is "Aukeavat ovet" ("Opening Doors"), a study by the Finnish National Fund for Research and Development Sitra, launched in 1999 and published in the beginning of 2001. It examines different topics of multiculturalism and migration in the light of the development of economic life. The ageing of the population, expansion of the EU and the global economy give a new perspective to the study of international migration. The study brings viewpoints of population policy, economy, labour policy as well as a broad cultural angle to the discussion tinged with social problems. Like the Sitra study emphasises, strengthening the Finnish know-how and replacing the ageing work force with foreign manpower is a complicated process which requires understanding of social phenomena and long-term planning and decisions on various levels.

Another project launched in the year 2000 is "Itä-Suomen aktiivisen maahanmuuttopolitiikan mah-

dollisuudet vuosina 2000–2020" ("The Possibilities of the Active Immigration Policy of Eastern Finland in the years 2000–2020"). The starting point is the fact that the population of Eastern Finland is diminishing at a rate of approximately 7,000 people per year. The age structure of the area is distorted and in addition to structural unemployment there is need for manpower in many fields. Also Eastern Finland has a shortage of experts in the fields of information technology and bio-sciences as well as other growing fields of the future. The goal of the project is to lay an informational basis for the immigration policy of Eastern Finland up to the year 2020.

It is also gratifying that the Directorate of Immigration is launching a study on the active immigration policy in which the points of comparison will be the immigration policies of three other countries and their possible applicability in Finland. This field requires extensive national and international research. The active immigration policy must be based on research and it must be of good quality and a long-term nature. Hence Finland could develop its immigration policy rationally and avoid the mistakes made elsewhere. The competition for people with expertise is global because many other countries face the challenges of diminishing manpower. We must also keep in mind that we will not only be receiving manpower but people and families coming from many different cultures, whom we must treat as equal individuals and fellow human beings. This poses a challenge to the whole Finnish society. It is important to draw an immigration policy that the citizens are able to accept.

Correspondingly, the young and well-educated Finns will have improved chances for working abroad. At the same time they shall get a valuable opportunity to get to know foreign countries and new cultures.

Olavi Koivukangas